

זמני השבת (ת"א):

כניסת השבת: 16:51

יציאת השבת: 17:46

כ"ו תשרי תשע"ג

גיליון מס' 87

שאל אביך ויהנך

שאלות ותשובות על הפרשה

מאת ר' עזרא מרום

עונג שלבת

האם טוב לדעת עתידות?

"ויהיו שניהם ערומים אדם וחיה ולא יתבוששו" {ב', כ"ה}

על פסוק זה הקשה הגאון רבי יחיא קורח זצ"ל: "יש להקשות, איך נבראו אדם וחיה שלומי עליון יצירי כפיו של הקב"ה חסרי דעת טוב ורע?

וביאר יסוד נפלא בדרכי בריאת האדם, שיוצר את האדם בחכמה ראה שטוב לאדם הוא להיות נעלם ממנו ידיעת הטוב והרע, ועל ידי זה האדם יחיה פחות בצער, שהרי למשל, האדם שחושב שהכבוד הוא טוב וערב, כמה מתאמץ להשיגו וכמה מצטער הוא בחסרונו, ולו היה כבהמות והחיות שאינם מרגישות בזה הטוב והרע, ואין בהם קנאה תאוה וגאות, הלא ודאי כי חייו היו פחות בצער מהנאת הכבוד המדומה, ולכן מתחילת הבריאה ראוי היה לו לאדם להיות חסר ידיעת ההבחנה בין טוב ובין רע בעולם הזה.

וכראיה ליסוד זה, כתב הגר"י בענין ידיעת העתידות בזה"ל: "הלא תדע כמה הוא טוב לאדם עכשיו עלימת ידיעת העתידות, שאילו היה יודע

1. איזה כינוי יש לספר בראשית, ומדוע?

ספר הישר, כי בו מסופר על האבות שנקראים בשם ישרים.

2. מי נתברכו בברכת: "פרו ורבו"? האדם והדגים.

3. "ויקרא אלוקים לרקיע שמים". ציין 3 פירושים למילה שמים (היעזר ברש"י)

א. שמים = שם מים.

ב. אש ומים.

ג. שמים = שא מים.

4. באיזה יום מימי הבריאה לא נאמר "כי טוב", ומדוע?

ביום השני, כי בו נבראה המחלוקת: ה' הבדיל בין המים שמעל הרקיע ובין המים שמתחתיו.

5. "ויהי ערב ויהי בוקר יום השישי". מדוע כתוב "השישי" עם ה' הידיעה?

א. האות ה' בגימטריה = 5 שכן ה' התנה עם מעשה בראשית שישראל יקבלו עליהם חמישה חומשי תורה. ב. השישי - כנגד היום השישי שבו ניתנה תורה (ו' סיון).

6. איזה עץ היה עץ הדעת? ציין 3 אפשרויות (עיין בגמרא, סנהדרין דף ה)

גפן, תאנה, חיטה.

7. כמה נהרות היו בגן עדן ומהם שמותם?

4 נהרות: פישון, גיחון, פרט

וחדקל.

8. "לא טוב היות האדם לבדו". על מה עוד נאמר בתורה הביטוי "לא טוב"?

יתרו אמר למשה: "לא טוב הדבר אשר אתה עושה".

9. מה משותף לתורה ולגן עדן? המשותף: עץ החיים. בגן עדן היה עץ החיים ועל התורה נאמר עץ חיים היא.

10. מהן שמותם של נשות למך? עדה וצילה.

11. על איזה יום בבריאה נאמר פעמיים כי טוב? יום שלישי.

12. מהו מקור המושג "אנושות"? על שם אנוש שהיה הנכד של אדם הראשון.

13. א. כמה שנים חיו: האדם הראשון? ב. האדם הזקן ביותר? א. 930 שנים.

ב. מתושלח, שחי 969 שנים.

14. "ויתהלך חנוך את האלוקים". על מי נאמר בתורה "את האלוקים התהלך"? נח.

15. מיהו האיש שגילו נכתב ב-3 ספרות זהות? למך, שחי 777 שנים.

16. מה הקשר בין סיום התורה לתחילתה, ומה למדים מכך? דרש רבי שמלאי: תורה תחילתה גמ"ח (ד' מלביש ערומים) וסופה

אדם שעתידי למות אפילו אחר 10 שנים, היה בטל מתענוגי

העולם הזה ומת בכל יום, ונמצא מת מיתות הרבה, וכן הרודפים אחר ידיעת העתידות, לא ימצאו מנוחה וכל

ימיהם בדאגה ופחד, והבוטח בהק' ישכן בטח ושאנן".

מתוך שלחן מלכים, אוצרות חכמי תימן.

ניתן להשיג בטלפון 052-655-1973

"ראשית" שעבורם נברא העולם. התורה וישראל.

23. באיזה יום נבראו הדגים? יום חמישי.

24. מי היו יבל ויובל?

בני עדה אשת למך (ד, 20-21).

25. ממה עשו אדם ואשתו חגורות? מעלה תאנה.

26. "והבל היה רועה צאן"

א. איזה מלך בתנ"ך היה רועה צאן? ב. איזה נביא היה רועה צאן?

א. דוד. ב. משה.

27. מה שם בתו של למך?

נעמה.

28. א. על מי נאמר בפרשתנו "כי לקח אותו אלוקים"? ב. על איזה נביא בתנ"ך מסופר שעלה בסערה השמימה?

א. חנוך. ב. אליהו.

29. באילו כינויים נקראו הענקים?

נפילים, גיבורים, אנשי שם.

30. הוא מהסממנים וגם כינוי למזור מתחלואים. מי אני?

צרי.

גמ"ח (ד' קובר את משה), ללמדנו שהתורה הינה תורה של חסד. (עיין סוטה מ"ט).

17. איזה יום בבריאה זכה לציון "טוב מאד" ומדוע?

היום השישי, כי בו נברא האדם.

18. מהי המצווה הראשונה בתורה ומהי האחרונה ומה למדים מכך?

המצווה הראשונה פרו ורבו, האחרונה - לכתוב ספר תורה לכל אחד. ללמדנו שתפקיד היהודי ללדת ילדים וללמדם תורה.

19. מה שם האח של קין והבל?

שת.

20. מהם 7 שמות הנחש בתנ"ך.

נחש, שרף, תנין, צפעוני, אפעה, שפיפון, פתן.

21. לפי חז"ל הנחש קולל ב-10 קללות. מנה 5 מהקללות.

אוכל עפר, קוצצו ידיו ורגליו, גופו מנומר כמצורע, האדם הורגו מראשו, כל 7 שנים עורו נושר.

22. בראשית ברא אלוקים". עיין ברש"י וציין 2 דברים שנקראו

צרי.

מתושלח, בנו של חנוך, אביו של למך וסבו של נח, נזכר בספר בראשית (פרק ה), בסדר הדורות שבין אדם לנח. הוא חי 969 שנים, משך הזמן הארוך ביותר במקרא.

מתושלח מת באותה שנה בה התרחש המבול. רש"י, על-פי שיטתו של רב בתלמוד (מסכת סנהדרין, ק"ח), מפרש כי מתושלח מת שבוע לפני המבול, ולכן נכתב בפסוק: "כי לימים עוד שבעה אנכי ממטיר על הארץ" (ספר בראשית, פרק ז', ד'), כלומר, אלוקים המתין שבוע למותו של מתושלח, ורק אז החל את המבול, וזאת כדי "ללמדך שהספדן של צדיקים מעכבין את הפורענות לבא".

שמו הפך לסמל של אריכות ימים. העץ "מתושלח", שהוא העץ העתיק ביותר בעולם כיום הנמצא בקליפורניה, נקרא על שמו וכנראה נבט קרוב לתקופת לידתו של מתושלח על פי המקרא.

עץ זה הינו עץ אורן וגילו המוערך הוא 4,844 שנים.

העץ נמצא בגובה של כ-3,350 מ' מעל פני הים אך מיקומו המדויק בשמורת הטבע בה הוא נמצא אינו גלוי לציבור מחשש לפגיעה ונדליסטית בעץ.

השלם את הפסוק

□ _____ , בָּרָא אֱלֹהִים, אֶת הַשָּׁמַיִם, וְאֶת הָאָרֶץ.

□ וַנִּהְיֶה יֵצֵא מֵעֵדֶן, לְהַשְׁקִיף אֶת-הַגֵּן; וּמִשָּׁם, יִפְרָד, וְהָיָה, לְאֶרֶץ-עֵדֶן. □ _____ .

□ וְאֵד, □ _____ מִן-הָאָרֶץ, וְהִשְׁקָה, אֶת-כָּל-פְּנֵי הָאֲדָמָה.

□ וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים--יִשְׂרָצוּ הַבְּמִיִּם, □ _____ זָפֹשׁ זִוְיָהּ;

□ וּבְמִעַץ, הִדְעַת טוֹב וְרָע לֹא □ _____ , מִפְּנֵי: כִּי, בַּיּוֹם אֲכָלָהּ מִפְּרִי--מִוֹת תְּבוּוֹת.

□ וַיִּתֵּן אֲתָם אֱלֹהִים, בְּרִקִיעַ □ _____ , לְהָאִיר, עַל-הָאָרֶץ.

□ וַיֵּרָא אֱלֹהִים אֶת-כָּל-אֲשֶׁר □ _____ , וְהִנֵּה--טוֹב מְאֹד;

□ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ, וְכָל-צְבָאָם.

□ וַיְהִי כִי-הִזֵּל הָאָדָם, □ _____ עַל-פְּנֵי הָאֲדָמָה; וּבָנֹת, יָלְדוּ לָהֶם.

□ וַנּוּז, □ _____ זֶזֶן בְּעֵינֵי יְהוָה.

זכות הלימוד בעלון מוקדשת לעילוי נשמתם של חנה חנית בת בתיה בדרה, משה בן יעקב ברג ולרפואתו המהירה והשלמה של ליאב בן שגית